

VIŠU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJĪETIES!

LENINA KĀROGS

Preiļu rajons
CENTRĀLĀ
BIBLIOTĒKĀ

LATVIJAS KOMUNISTI/KĀ/ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

• Iznāk kopš 1950. gada 29. marta

Nr. 44 (5893)

• Ceturtdien, 1989. gada 13. aprīlī

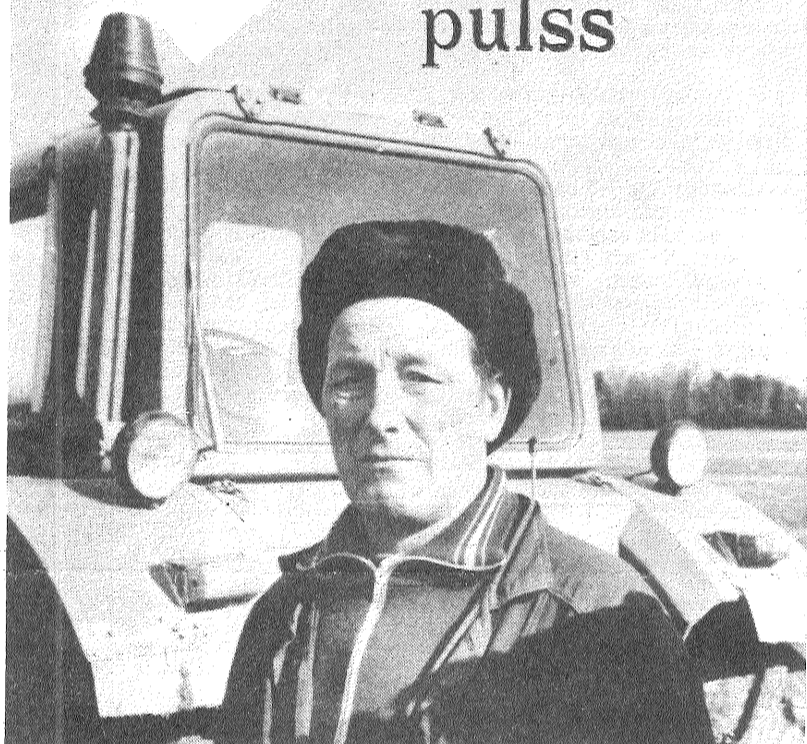
• Maksā 3 kap.

**Ikvienam
ir roka
jāpieliek...**

PEC TĀ, kāda ir mūsu sēta, pagalms, jau izsenis spriež par pašu šīs sētas saimnieku, par cilvēkiem, kas šeit dzīvo. Taču ne tikai personīgā sēta vien ir tas netelcošais. Arī ciems, ciemats, pilsēta. Un galu galā — arī visa mūsu republika. Nu mums oficiāli lauts sapost, apzināt, restaurēt itin visus savas Latvijas arhitektūras pieminekļus un mākslas vērtības. Šajā sakarībā LTF Jersikas grupa 1. aprīlī reklamēja kā talkas dienu Jersikas pilskalnā un aicināja visus ciema iedzīvotājus līdzdarboties.

Lauku darbi — 89

Pavasara pulss

PAVASARA pulsu jau stipri jūt kolhozā «Vārķava». Pabeigta ziemāju un ganību virsmēslošana. Virsmēslošana puse ilggadīgo zālāju. Uzsākta augsnes gatavošana sējai. Aizvadītajā nedēļā mehanizatori gribēja uzsākt sēju, tikai pēkšņi uznākušais sniegs patraucēja. Taču šonedēļ sēja tiks uzsākta.

ATTELOS: jaunie mehanizatori Andris Klindzāns, Jānis Upenieks, Vladimirs Brūvers pārmij kādu vārdu, gatavojas uzsākt Skiltēros virsmēslošanas darbus; minerālmēslojumu pieved un vajadzības gadījumā nelledz padomu pieredzes bagātais mehanizators Jānis Gavars.

J. SILICKA foto

● Rajona ritmi

kolhoza laudis apņēmušies iztīrīt Anspoku pils drupas un to apkārtni.

Pirmā talka jau notikusi, bet darba vēl gana. Pagaidām no pils iekšienes jāizvāc viss nevajadzīgais, jāatbrīvo no gruveciem, apkārtnes tīrīšana, krūmu izciršana vēl nenotiek. Lai to izdarītu, tiks lūgts padoms dabas aizsardzības, mežniecības un citu kompetentu organizāciju darbiniekiem.

Galvenie iniciatori un darītāji ir saimniecības komjaunieši. Par to, ka šis darbs tiks veikts nopietni, liecina fakts, ka Anspoku pils sakopšana atrodas vietējās partijas organizācijas biroja kontrolē.

Lai arī visagrāk sākti, apkārtnes uzkopšanas darbi joprojām rit Aglonā.

Kārtība tika ieviesta ne vien personīgo māju tuvumā, bet visā ciemā. Aglonas pilsoņu kapu teritoriju apkopjot, godprātīgi strādājuši vidusskolēni. Tiek sakārtota bazilikas, klostera apkārtnē. Neiztikt ar vietējo iedzīvotāju atsaucību vien, jo vajadzīga arī tehnika. Un te nu allaž izpalīdz vietējās saimniecības vadība.

Talka Aglonā notiks arī šosestdien. Iecerēts uzpost pašu ciema centru — autopiēturu, galveno — Komjaunatnes ielu. Tāpēc jo īpaši uz strādāšanu tiek aicināti jaunieši. Talkas noslēgumā būs ne vien morāls gandarījums par paveikto, bet arī nakts balle.

S. JOKSTE

● Rajona ritmi

Sēj graudaugus

NEPARASTI agri rajona saimniecības šogad sākušas graudaugu sēju. Sējēji jau tīrumā izbraukuši piecos mūsu kolhozos. Protams, sējas darbus patlaban var veikt izslases veidā. Visvairāk padarīts Raiņa kolhozā, kur līdz 11. aprīlim ar graudaugiem bija apsēti 64 hektāri. Agrofīrmā «Sarkanais Oktobris» vasaras labība iesēta 58, kolhozā «Sarkanā ausma» — 20, bet Kirova un M. Gorkija kolhozos — astoņos hektāros.

Pavisam ar graudaugiem līdz aizvakardienai rajonā bija apsēti 158 hektāri.

V. KRAUJA

Talku sezona

UZSĀKTA talku sezona Preiļu parkā. Pirmie strādātāji, tuvojošos Keramikas dienu mudināti, bija Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieki, Latvijas Kultūras fonda vietējās nodaļas aktīvisti un 1. vidusskolas skolēni.

Strādāts tika čakli, bet diezgan grūti. Tamdēļ, ka iepriekšējie darītāji savu uzdevumu nebija veikuši godīgi. Koku lapas vairākus gadus krājušās biežā un smagā slānī, ko tagad nenācās viegli izcelt no dziļā grāvja, kas šķir ielu no parka.

Un tomēr — A. Paulāna iela sakopta. To redzēja un novērtēja Keramikas dienu pasākumu apmeklētāji.

Sākušies pavasara lauku darbi. Taču paralēli tiem Leņina

● Rajona ritmi

Nākošajā numurā

- Turpinām diskusiju par Latvijas PSR vēsturi.
- Preiļu patērētāju biedrības paveiktās 1988. gada.
- Sporta dzīves jaunumi

MŪSU saimniecībā ir 303 pensionāri. Tas ir gandrīz tikpat, cik darba spējīgu kolhoznieku. Ne katru pensionāru apmierina materiālais nodrošinājums, kāds tas atbilstoši likumiem par pensijām ir pašlaik. Tāpēc kolhoza kara un darba veterānu padome patiesi bija norūpējusies par to, lai palielinātu pensijas uz kolhoza līdzekļu rēķina. Padome izanalizēja veco

kolhoznieku materiālais nodrošinājums stāvokli un sagatavoja kolhoza valdei, pilnvaroto sapulci savus priekšlikumus.

4. aprīlī ar pilnvaroto sapulces lēmumu sešdesmit pensionāriem pensija no kolhoza līdzekļiem palielināta līdz 70 rubļiem, bet simts piecdesmit pensionāriem — līdz 60 rubļiem. Tātad vairāk nekā divas trešdaļas kolhoza pensionāru no 1. aprīļa saņems piemaksu.

Vārdu sakot, kolhoza darba kolektīvs ar atbildības izjūtu, apzinoties savu pilsonisko pienākumu, atbalstīja veterānu padomes un kolhoza valdes priekšlikumu un jau ne pirmo reizi parādīja rūpes par cilvēkiem. Par cilvēkiem, kuri savu darbu ir veltījuši zemei, maizei, mīram.

V. MAKSIMOVA,
Leņina kolhoza partijas pirmorganizācijas sekretāre

Jā, ar to 1. aprīlī jau tā ir... Ticēt, neticēt? Tomēr bija cilvēki, kas noticeja un atnāca. Nemot vērā visa ciema iedzīvotāju kopskaitu, gan ļoti neliela daļa. Taču tie, kuri atnāca, paveica daudz un strādāja no sirds. Paldies viņiem!

Ļoti žēl, bet tukšu runātāju mūsu sabiedrībā diemžēl vēl ir pulka vairāk nekā darītāju. Bet šis ir mūsu laiks, un tikai mums ir jārūpējas un jādara viss. Jāpārskatījas visiem. Tātad — ir jājūt rūpe un atbildība par skaisto mūsu un apkārt mums. Sava dvēsele jāsakopj.

Tāpēc aicinām ikvienu un visus kopā, sakopsim sevi un savu apkārtni, jo esam taču daļa no mūsu Latvijas vizītkartes!

M. VAIVODE,

LTF Jersikas grupas valdes locekle

(Honorāru lūdzu pārskaitīt Latvijas Kultūras fondam.)

Pārskats

par piena izslaukumiem rajona saimniecībās (pēc agrorūpniecības apvienības «Preiļi» dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukums no govs aprīļa I dekadē	— salīdz. ar to pašu laiku 1988. g. (kg)	
		+/-	salīdz. ar iepriekšējo dekadē (kg)
«Sarkanais Oktobris»	13,5	-3,8	-
«Sarkanā ausma»	12,8	+0,6	+0,7
Dzeržinska	11,5	-	+0,6
«Jersika»	11,1	-0,1	-
Leņina	10,8	-1,6	+0,3
Kirova	10,7	+0,3	+0,5
M. Gorkija	10,4	+0,2	+0,4
«Zelta vārpa»	10,3	-	+0,2
Rušonas p. s.	10,0	-0,4	+0,3
«Rožupe»	9,5	+0,3	+0,5
«Nākotne»	9,5	-0,2	+0,1
Raiņa	9,2	-1,1	+0,1
«Dzintars»	9,1	+1,2	+0,5
Aglonas p. s.	8,6	+0,3	+0,4
«Šilukalns»	8,4	-	+0,6
«Ezerciems»	8,3	-	+0,3
«Dubna»	8,0	+1,2	+0,7
«Vārķava»	8,0	+0,1	-0,1
K. Marksa	7,9	-1,3	+0,4
Suvorova	7,8	-1,9	+0,7
Rudzātu p. s.	7,0	-1,5	+0,3
RAJONA	9,9	-0,5	+0,3

ir mūsu pašu...

Šī zemīte

var attiecināt arī uz meliorāciju. Jo, liekot drenas dubļos, tiek izjaukta augsnes struktūra.

Pēdējā laikā bijuši gadījumi, kad meliorētā laukā tomēr ir slapjš, jo ūdens nenokļūst līdz drenu caurumiem. Kāpēc? Pārbaudot šādus laukus, izrādās, ka zem aramkārtas izveidojies sablīvēts ūdensnecaurlaidīgs slānis. Nelaime tā, ka tūrumu apstrādāšanai izmanto lieljaudas tehniku, kura ļoti sablīvē zemi. Īpaši, ja lauki ir mitri. Samazinājies slieku daudzums, kuras irdina augsni. Un tikai tāpēc, ka zemīte pārlietu «barota» ar amonjaku.

Ko darīt? Vispirms — apdomīgāk jālieto ķimikālijas. Nav slikti pamācīties arī no kaimiņiem. Piemēram, Lietuvā katrā kolhozā ir augsnes dziļirdinātāji, bet mums šādas vienkāršas tehnikas nav pat paraugsaimniecībās. Mūsu kaimiņi meliorācijas vajadzībām tērē arī vairāk naudas.

Bet pie mums? Kapitālieguldījumi, kas atvēlēti meliorācijai, šogad, piemēram, ir par apmēram 23 miljoniem rubļu mazāki nekā iepriekšējā gadā. Jāmeklē nauda republikā, bet mūsu rūpnieki diemžēl no savas kases lauku prioritātei līdzekļus ne visai grib dot.

Nepareizi, manuprāt, ir tas, ka meliorācijas darbu apjomus pasūta ekonomists nevis agronomi. Vai ekonomists labāk pazīst zemi nekā tās īstais kopējs?

Neapmierina arī sistēmu kopšana. Dažkārt pietiek aizsērēt vienai drenu izteikai, lai sistēma nedarbotos. Tikai dažās rajona saimniecībās, piemēram, — agrofirmā «Sarkanais Oktobris», melioratori strādā nopietni. Bet republikas citu rajonu saimniecībās ir pat veselas brigādes, kas kopj meliorācijas sistēmas.

— Bet citos republikas rajonos meliorācijā ieguldīts krietni vairāk valsts līdzekļu, un, acīmredzot, tam ir arī atdeve...

— Patiešām, Latgales zona,

arī Preiļu rajons, palikusi pabērna lomā. Kuldīgas, Rīgas un citos rajonos lauki ir nomeliorēti vai meliorācijas sistēmas uzlabotas jau trešo reizi, bet Preiļu rajonā pirmreizējā meliorācija veikta tikai 57 procentu apjomā. Padomju saimniecība «Rušona» veikto meliorācijas darbu apjoma ziņā ieņem stabili otro vietu (no lejasdaļas) starp visiem republikas kolhoziem un sovhoziem. To pašu var teikt par «Aglonu». Varbūt, Aglonas puse patiešām jāpārvērš par nacionālo parku, ja jau līdz šim te tik maz darīts...

— Jā, par «Rušonu». Tie vecie zemnieki, kuri palika dzīvot pie Kažu vai Kankuļu objekta, var teikt, ir nolādējuši gan melioratorus, gan saimniecības vadītājus, gan paši sevi. Kā tas varēja notikt, ka gandrīz visi ceļi, taciņas (pat tie, kuri ved uz kapsētu) likvidēti, bet palikušie nav ne izbraucami, ne izbrienami?

— Objekts būvēts laikā, kad

vajadzēja hektārus un tikai hektārus, bet ne kvalitāti. Acīmredzot, arī saimniecība īpaši nedomāja, kā seņ dzīvos cilvēki. Bet Kirova kolhozā, piemēram, meliorējot objektus, nodrošināja arī ceļu tīkla attīstību. Tagad melioratoriem ne tikai jānosusina zeme, bet arī jāuzbūvē noteikts ceļa gabals. Taču mūsu meliorācijas organizācijai — Preiļu 21. PMK — rajonā nav sava smilšu un grants karjera. Absurds, vai ne? Ja tā turpināsies, varbūt objektus vispār vairs neprojektēt?

— Jūsu palīdzību tagad gaida arī zemnieku saimniecībās...

— Palīdzēt visiem ātri nevarēs. Vispirms nomeliorēt varēs to zemnieku saimniecību laukus, kuru tuvumā ir kolektīvo saimniecību meliorācijas objekti. Pirmo projektu taisīsim «Dubnā». Brīnos, ka šādu zemīti te grib apsaimniekot. Tur daudz līdzekļu, darba būs jāiegulda, jo vietas ir avotainas. Pagaidām visās zemnieku saimniecībās ne-

varēs veikt vienlaidu meliorāciju, vispirms jāpseko tūrumi. Varbūt kādu laiku varēs izliedzēt ar novadgrāvi. Ies sakot, bez uzmanības zemnieki nepaliks. Centīsimies, cik mūsu spēkos, viņiem palīdzēt.

— Pēc PSKP CK marta Plēnuma, kurā noteica agrārās politikas pārkārtošanas stratēģiju, acīmredzot, arī jums radušās savas domas.

— Tas nav nemaz tik vienkārši — pārkārtot lauksaimniecību. Vajadzīgi neordināri pasākumi. Tikai negribētos, lai arī šī agrārās politikas pārkārtošana virzītos pa kārtējās kampaņas ceļu. Mūsu republikā, droši vien, savu vārdu teiks arī Lauksaimnieku savienība. Manā skatījumā no meliorācijas pavisam atteikties nevajadzētu. No tās grib atteikties tie, kuri par valsts līdzekļiem jau veikuši sava rajona vai saimniecības pilnīgu meliorāciju. Tas nu vairs nav godīgi.

Šī zemīte ir mūsu pašu. Un mums pašiem jāizlemj, kādā veidā un par kādiem līdzekļiem panāksim no tās maksimālu atdevi.

— Paldies par sarunu!

A. ILJINA

Podu dienas Preiļos

Aprīlis desmito reizi aicināja mūs uz Keramikas dienām. Mūsu pusē tās aizsākās ar piemiņas brīdi pie Latvijas PSR Nopelniem bagātā mākslas darbinieka P. Vilcāna kapa. Anīonišķu kapsētā.

Piektdienas vakars rajona kultūras namā. «Spid māli pār Silajāniem» — tā saucās tematiskais pasākums, kura gaitā māli atvīzēja pār Preiļiem, pār visu Latgali. Tie spīdēja mūsu novada keramiķu darbos, atvīzēja vakara dalībnieku un daudzo viesu sejās, visistākajā pacīlātībā savīļojot dižmeistara Polikarpa Čerņauska godināšanā sakarā ar Latvijas PSR Nopelniem bagātā mākslas darbinieka nosaukuma piešķiršanu. Suminājuma vārdus rada gan Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija locekle, Stabulnieku ciema padomes izpildkomitejas priekšsēdētāja M. Litauniece, gan Latvijas KP rajona komitejas sekretāre I. Jansone, gan sabiedrības pārstāvji, gan viesi...

Sesdienas rīts atnāca ar aizlūgumu par Silajāņu keramiķiem Preiļu Romas katoļu baznīcā. To vadīja Preiļu draudzes deķāns A. Budže.

Pionieru laukumā tika atklāts pilsētas gadskārtu akmens. Cere monijā runāja Preiļu pilsētas Tautas deputātu padomes izpildkomitejas priekšsēdētājs M. Agurjanovs, A. Paulāna Tautas lietīšķās mākslas studijas vadītājs A. Kūkojs. Beidzot pilsētas vecais ģerbonis ar kovārni centrā ir atradis sev vietu.

Pēc dažām minūtēm durvis vēra grāmatu nams «Latgale», aicinot uz Līvānu keramiķu darbu izstādi.

Stundu vēlāk sākās A. Paulāna ielas svētki pie Preiļu vēstures un lietīšķās mākslas muzeja ar skaistām uzrunām, dziesmām un dejām. Kā jau kādreizējos Preiļu gadatirgos, neizlika arī bez «ebreju pūninieku andeļšanās un čigānmeitu zilēšanām». Daudzie rajona mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi apliecināja, ka nu reizi ir isti ielas svētki. Prātā, protams, paturēt galveno — keramiķu. To varēja aplūkot un arī iegādāties visā ielas garumā. Kur nu ielas! Istu vērienu tirgošanās ar podiem un vāzēm varēja gūt tikai parka plašumos. Seņ tad arī bija lielā izsole. Un varbūt tieši ar šādām Podu dienām Preiļi atgūs kādreiz slavenu gadatirgu slavu?

Nopietnāku ievirzi, zinātnisku skanējumu svētkiem piešķīra A. Paulāna lasījumi vai teorētiskā konference par tautas mākslas attīstības problēmām. Par Latgales keramikas vietu PSRS tautas mākslas kopainā referēja Maskavas mākslas zinātniece Jekaterina Hohlova, klātesošos iepazīstināja ar pāragri mirušā zinātnieka Jāņa Pujāta novēlējumu.

Svētku noslēguma daļā Riebiņos bija skatāmas Viktora Pankova un Jura Krompāna un Latgales dekoratīvās keramikas izstādes. Seņ neizlika arī bez izklaidējošas programmas!

Keramikas dienu izskaņā svētdien notika P. Vilcāna piemiņas vēltis pasākums J. Raiņa memoriālajā muzejā Jasmuižā.

V. ROMANOVSKIS

ATTELOS:

ziedi kā pateicība Latgales keramiķiem; pilsētas gadskārtu akmens atklāts; kādi gan svētki bez dejām, izsoles, svilpauniekiem un «čigānietēm»?

J. SILIČKA foto

